

UNIwersytet
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Geoarcheologia Europy Środkowowschodniej i Południowej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia - przedmioty do wyboru Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Archeologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 19ARLPWS.1200000KU.16039.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające
Koordynator zajęć	Jakub Niebieszczanski	
Prowadzący zajęcia	Jakub Niebieszczanski	
Okres Semestr letni	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z szeroko pojętą geoarcheologią, jej celami badawczymi oraz metodologią.
C2	Uświadomienie studentom jak badania geoarcheologiczne uzupełniają obraz społeczności pradziejowych i historycznych,
C3	Uświadomienie studentom jak archeolodzy mogą wykorzystywać narzędzia badawcze nauk przyrodniczych
C4	Zapoznanie studentów z obecnymi trendami badawczymi i stanem rozwoju tej części archeologii.

Wymagania wstępne

- Znajomość języka angielskiego (czytanie)
- Podstawowa znajomość terminologii archeologicznej i geograficznej
- Podstawowa znajomość topografii Europy Środkowowschodniej i Południowej
- Umiejętność przygotowania prezentacji multimedialnej na wybrany temat

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna terminologię oraz definicje geoarcheologii	ARL_K1_W01, ARL_K1_W02, ARL_K1_W03	Esej
W2	Zna podstawowe metody badań geoarcheologicznych i potrafi je scharakteryzować	ARL_K1_W01, ARL_K1_W02, ARL_K1_W03, ARL_K1_W05	Esej
W3	Zna główne nurty badawcze w geoarcheologii	ARL_K1_W01, ARL_K1_W03	Esej
W4	Potrafi wskazać i scharakteryzować główne czynniki rzeźbotwórcze w Europie Środkowo-wschodniej w Holocenie	ARL_K1_W03, ARL_K1_W04	Esej
W5	Potrafi wskazać i scharakteryzować główne czynniki rzeźbotwórcze w Europie Południowej w Holocenie	ARL_K1_W02, ARL_K1_W03	Esej
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Na wybranych przykładach potrafi odczytać, zinterpretować i wykorzystać wyniki badań geoarcheologicznych	ARL_K1_U01, ARL_K1_U05	Esej
U2	Potrafi przeprowadzić w terenie i opracować wyniki wierceń ręcznych i mechanicznych w osadach luźnych	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02, ARL_K1_U08	Esej
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Potrafi współdziałać w zespole podczas prac terenowych	ARL_K1_K02	Esej

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Definicje geoarcheologii	W1, W3	Konwersatorium
2.	Metody badań geoarcheologicznych	W2, W3	Konwersatorium
3.	Interpretacja badań interdyscyplinarnych w archeologii	W2, W3, U1	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Geomorfologia Europy Środkowej (formy glacialne, formy krasowe, formy eoliczne, erozja i akumulacja rzeczna)	W4, U1	Konwersatorium
5.	Geomorfologia Europy Wschodniej (formy krasowe, procesy lessowe)	W4, U1	Konwersatorium
6.	Geomorfologia Europy Południowej (formy krasowe, procesy tektoniczne, erozja i akumulacja morska)	W5, U1	Konwersatorium
7.	Wybrane przykłady opracowań geoarcheologicznych z Europy Środkowowschodniej i Południowej	W2, W3, W4, W5, U1	Konwersatorium
8.	Wiercenia w osadach luźnych za pomocą świda ręcznego i mechanicznego	W2, U1, U2, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Metoda laboratoryjna, Plener

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Zaliczenie polega na złożeniu eseju, w ramach którego student/ka ma wykazać się wiedzą nabytą podczas zajęć. W celu uzyskania pozytywnej oceny, student/ka musi wykazać się pogłębioną znajomością treści omawianych na zajęciach. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się

Literatura

Obowiązkowa

1. Albarella U., 2001 Environmental Archaeology: Meaning and Purposes. Springer, ISBN: 9789401596527
2. Skoczylas J., 2003 Oblicza Naszej Planety. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań. ISBN: 8323212295
3. Hildebrandt-Radke I., 2013 Pradziejowa i wczesnohistoryczna antropopresja i jej zapis w środowisku przyrodniczym na przykładzie regionu środkowej Obry (Wielkopolska). Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań. ISBN: 9788363400750
4. Lamentowicz M., Karpińska-Kończak M., Guzowski P., Izdebski A., Czerwiński S., Marcisz K., Gałka M., Łuców D., Słowiński M., Kończak P. 2019 Znaczenie wysokorozdzielczych wieloskaźnikowych (multi-proxy) badań paleoekologicznych dla geografii i historycznej i historii gospodarczej, Studia Geohistorica, 07, 30-55

Dodatkowa

1. Canti M., Meddens F. 1998 Mechanical coring as an aid to archaeological Projects. Journal of Field Archaeology, 25, 97 – 105. DOI: 10.1179/jfa.1998.25.1.97
2. Shotyk W., Noernberg T. 2020 Sampling, handling, and preparation of peat cores from bogs: review of recent progress and perspectives for trace element research. Canadian Journal of Soil Science, 100, 363 – 380. DOI: 10.1139/cjss-2019-0160
3. Stein J. 1986 Coring archaeological sites. American Antiquity, 51 (3), 505-527

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie pracy semestralnej	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ARL_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współdziałania i pracy w grupie, przyjmując w niej różne role
ARL_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, rozpoznawać, gromadzić, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować źródła z wykorzystaniem metod stosowanych w archeologii; przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację w celu określenia ich znaczeń, kontekstu społecznego i miejsca w procesie historyczno-kulturowym
ARL_K1_U02	Absolwent/ka potrafi zastosować i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie: a) formułowania problemów badawczych, b) przeprowadzenia ich analizy poprzez dobór metod i narzędzi badawczych w celu c) rozwiązywania problemów badawczych, a następnie d) opracowania i prezentacji ich wyników; samodzielnie, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego
ARL_K1_U05	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się, z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, ze specjalistami w zakresie archeologii i dyscyplin pokrewnych w języku polskim i w zależności od potrzeby w języku obcym
ARL_K1_U08	Absolwent/ka potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w grupach, w odniesieniu do zadań związanych z problematyką archeologii
ARL_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie archeologii w systemie nauk (zwłaszcza nauk humanistycznych) oraz jej specyfikę przedmiotową i metodologiczną; powiązania archeologii z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych, ścisłych, przyrodniczych i społecznych
ARL_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię, teorie, metodologię i metody z zakresu archeologii
ARL_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie problematykę z zakresu szczegółowej wiedzy dotyczącej archeologii pradziejowej, średniowiecznej i historycznej lub orientalnej i antycznej; główne kierunki rozwoju i najważniejsze nowe osiągnięcia w zakresie archeologii
ARL_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie metody w zakresie gromadzenia, zarządzania i przetwarzania archeologicznych zasobów źródłowych oraz analizy i interpretacji tych zasobów, specyficznych dla rozmaitych tradycji, teorii lub szkół badawczych archeologii (prahistorii)
ARL_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie zakres prac naukowo-technicznych realizowanych w trakcie terenowych badań archeologicznych